

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา
The Administration Applying Good Governance of Administrators
in Mueangnakhonratchasima District Under the Secondary
Educational Service Area Office Nakhonratchasima

อรอนงค์ เบ้าจันทร์¹ อำนวย มีราคะ²
On-Anong Baojan, Amnuai Meerakar

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา และ 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำนวน 284 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอนซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.892 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูล ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติค่า (t-test) และใช้สถิติเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า 2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และ

Received: 2025-02-18 Revised: 2025-02-23 Accepted: 2025-02-24

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต Department of Educational Administration, Faculty of Education, Pichitbandit College. Corresponding Author e-mail: ginggerb8089@gmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต Faculty of Education, Pichitbandit College. e-mail: Meerakar1973@gmail.com

ขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล; ผู้บริหารสถานศึกษา; มัธยมศึกษา นครราชสีมา

Abstract

This research aimed to 1) study the administration according to the principles of good governance of school administrators in Mueang Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office, and 2) compare the administration according to the principles of good governance of school administrators in Mueang Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office, classified by educational qualifications, work experience, and school size. The sample group consisted of 284 school administrators and teachers in Mueang Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office. The sample size was determined using the Krejci and Morgan tables. The research instrument was a questionnaire consisting of 2 sections with a reliability value of 0.892. The statistics used for analysis were number, percentage, mean, standard deviation, and data analysis. Hypothesis testing was done using the t-test and F-test. The results of the study were as follows : 1. The administration according to the principles of good governance of school administrators in Mueang Nakhon Ratchasima District, under the Office of the Secondary Education Service Area, Nakhon Ratchasima, is at a high level overall. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was the rule of law, followed by the principle of participation, and the aspect with the lowest average value was the principle of value. 2. Comparative analysis of school administration according to the principles of good governance of school administrators classified by educational qualifications, work experience, and size of the school. Overall, it was found that school administrators and teachers with different educational qualifications, work experience, and size of the school had no different opinions on school administration according to the principles of good governance.

Keywords: Good governance; School administrators; Nakhon Ratchasima secondary school

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันสูงมาก ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ และในฐานะที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันกันอย่างรุนแรงนี้โดยได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันจะเห็นได้ชัดจากปัญหาและสภาพของวิกฤตการณ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าสังคมไทยควรมีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน มีสันติสุข และสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ทางด้านต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่ได้ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคปัจจุบัน ส่งผลให้ทศวรรษของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย (สถาบันพระปกเกล้า, 2544)

ธรรมาภิบาลเป็นมิติของกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารงานภาครัฐโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การเน้นบทบาทผู้บริหารงานภาครัฐ ในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนความเป็นอิสระในการบริหารงาน มีการบริหารงานอย่างโปร่งใสมีการตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุกขั้นตอนในแต่ละระดับมากขึ้น และเป็นหลักคิดในการบริหารองค์กรเพื่อป้องกันเรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวงและไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานกิจการบ้านเมือง ดังนั้นเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีคุณภาพ ระบบธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญของทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลจำเป็นต้องอาศัยการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของประชาชนและผู้บริหารในทุกระดับ (ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ, 2545)

การบริหารและพัฒนาการจัดการเรียนของสถานศึกษา หากนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษาจะทำให้การบริหารงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะหลักธรรมาภิบาลยึดหลักการดำเนินงานที่มีหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่านำมาใช้ในการบริหารซึ่งเป็นการบริหารการปกครองที่ดีที่ทุกๆส่วนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะที่จะนำมาใช้ในการจัดการบริหารงาน ทำให้หน่วยงานนั้นสามารถพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้ (พระสรชัย ชยธมโม, 2558)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อเสริมสร้างให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา ในอำเภอเมืองนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,079 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,041 คน **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอเมืองนครราชสีมา ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 284 คนจากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratify random sampling) เพื่อกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปิดตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 คน คำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแยกตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา ดังตาราง Krejcie & Morgan

ขั้นตอนที่ 3 คำนวณสัดส่วนของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

3. สร้างแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ โดยประเมินความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถามโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

+ 1 หมายถึง	เห็นด้วย	ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
0 หมายถึง	ไม่แน่ใจ	ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
-1 หมายถึง	ไม่เห็นด้วย	ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ครูผู้สอนอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

8. นำข้อมูลการทดลองใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.892

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมาย เวลา และสถานที่ ขอรับแบบสอบถามคืน ได้แบบสอบถามนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา วิเคราะห์โดยการหา

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยใช้การทดสอบค่าที่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบตามวิธีของเชฟเฟ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยการหาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent Samples

3.2 สถิติทดสอบ F-test แบบ One-way ANOVA กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยการกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	
	(n = 284)	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	224	78.87
สูงกว่าปริญญาตรี	60	21.13
รวม	284	100.00
2. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	106	37.32
ตั้งแต่ 6 - 15 ปี	130	45.77

ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	48	16.90
รวม	284	100.0
3.ขนาดของสถานศึกษา		
โรงเรียนขนาดเล็ก	174	61.27
โรงเรียนขนาดกลาง	69	24.30
โรงเรียนขนาดใหญ่	41	14.44
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 78.87 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 21.13 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 6 - 15 ปีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 45.77 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 37.32 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 และผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 61.27 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ดังตารางที่ 4 - 10

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.60	0.33	มากที่สุด
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.19	0.28	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.08	0.56	มาก
4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม	4.37	0.41	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.00	0.50	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.79	0.51	มาก
รวม	4.18	0.26	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.60) รองลงมาคือด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.37) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 3.79)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาแสดงไว้ในตารางที่ 11 - 15

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา	วุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	(n=224)		(n=60)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.60	0.35	4.63	0.27	-0.778	0.437
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.18	0.28	4.26	0.29	-1.971	0.050
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.08	0.57	4.06	0.53	0.227	0.821
4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม	4.37	0.43	4.40	0.36	-0.484	0.628
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.99	0.52	4.04	0.40	-0.600	0.549
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.81	0.51	3.72	0.53	1.129	0.260
รวม	4.18	0.27	4.19	0.25	-0.450	0.653

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมาสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1.การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรมรองลงมาคือด้านหลักความมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ด้านหลักความคุ้มค่า

1.1 ด้านหลักนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ผู้บริหารชี้แจงแนะนำแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่วางไว้ให้เข้าใจตรงกันรองลงมาคือผู้บริหารมีการกำหนด กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ใช้ภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ผู้บริหารกำกับ ดูแล และส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบและข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้น

1.2 ด้านหลักคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจรองลงมาคือผู้บริหารให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเท่าเทียมกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ผู้บริหารมีการรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรมรองลงมาคือด้านหลักความมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ด้านหลักความคุ้มค่าที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ให้ความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต บุญทัน และพิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์ (2567) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต มีกระบวนการให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของการบริหารสถานศึกษาได้ มีการกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจอย่างชัดเจน มีการสร้างแรงจูงใจทำให้ทุกคนทำหน้าที่ตามที่

ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันแก้ว พรหมคำ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ตามความสำคัญจำเป็นและความ ต้องการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักนิติธรรม 1) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการสอน โดยยึดระเบียบที่คุรุสภากำหนด ตามมาตรฐานการปฏิบัติตนตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัด การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรประพฤติ ปฏิบัติตนตามวินัยของข้าราชการ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักคุณธรรม

2.1 ด้านหลักนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ผู้บริหารชี้แจงแนะนำแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่วางไว้ให้เข้าใจตรงกันรองลงมาคือผู้บริหารมีการกำหนด กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ใช้ ภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ผู้บริหารกำกับ ดูแล และส่งเสริมให้ บุคลากรประพฤติปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบและข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในนครราชสีมา คำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา เช่น กฎหมาย การศึกษาของรัฐ กฎหมายแรงงาน กฎหมายสิทธิเด็ก และกฎหมายอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการ ทำงานในสถานศึกษา และใช้หลักการที่ยึดมั่นในกฎหมายในเรื่องของการรับนักเรียน การจัดสรร ทรัพยากรภายในสถานศึกษา การจัดสวัสดิการให้กับบุคลากร ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิซิต บุญทัน และพิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์ (2567) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับ จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หลักนิติธรรม โดยรวมพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับ อาจ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ได้ มีการกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจอย่างชัดเจนและผู้บริหารมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่าง เคร่งครัด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเจนจิรา วงษ์อัน และประมวล อุ่นเรือน (2566) วิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกัน ตามสถานการณ์ต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบใน การปฏิบัติงาน อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด และมีมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติและขั้นตอนที่ เกี่ยวกับ ผลกระทบของบุคลากรและถือปฏิบัติโดยเสมอภาค อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และข้อ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

สิทธิ และการใช้สิทธิและมีการดำเนินการอย่างเปิดเผยโดยเปิดเผยขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการพิจารณาความผิด และเปิดเผยในสิ่งที่ต้องเปิดเผยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักการการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาแนวทางเดียวกันจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีมุมมองความคิดแนวเดียวกันทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัยของเจนจิรา วงษ์อ้น และประมวล อุ่นเรือน (2566) วิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์วิเชียร จิตตสโร และคณะ (2563) วิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งวุฒิการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

จากผลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรมีการดำเนินการดังนี้

1.1 ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างโปร่งใส เพื่อให้มั่นใจว่าเงินที่ลงทุนไปนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด และใช้ระบบการบริหารการเงินที่ตรวจสอบได้ และป้องกันการทุจริตหรือการใช้จ่ายอย่างไม่เหมาะสม

1.2 เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และครู เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้แน่ใจว่าแนวทางต่าง ๆ ที่ใช้จะได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย

1.3 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมถึงปรับปรุงแผนการบริหารและแนวทางการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพื้นที่อื่น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านต่างๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชั้นแก้ว พรหมคำ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจนจิรา วงษ์อิน และประมวล อุ้นเรือน.(2566).หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต.
- ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ. (2545). ธรรมาภิบาล : บทนำ. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์หน้าฝนจำกัด, บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พระสรชัย ชยธมโม (นิลเจียรนัย). (2558). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษา. วารสารครู ศาสตรปริทรรศน์ฯ
- พระสมุห์วิเชียร จิตตสาโร,เจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโสและสุนทร สายคำ. (2563). การบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอพยุหะภูมิพิสัยสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. Journal of Modern Learning Development, 5
- พิชิต บุญทัน และพิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์.(2567).การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับจรรยาบรรณ วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต.
- สถาบันพระปกเกล้า.. 2544. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล, กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Best and Kahn James V. (1993). *Research in Education*. 7 th ed. Boston: Allyn and Bacon.